

Suvestinė redakcija nuo 2018-07-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [130-4680](#), i. k. 104301MISAK00D1-436

Nauja redakcija nuo 2007-07-11:

Nr. [D1-380](#), 2007-07-03, Žin. 2007, Nr. 76-3035 (2007-07-10), i. k. 107301MISAK00D1-380

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL BENDRŲJŲ SAVIVALDYBIŲ APLINKOS MONITORINGO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

2004 m. rugpjūčio 16 d. Nr. D1-436
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo 8 straipsnio 2 dalimi ir 10 straipsnio 2 dalimi:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

1. T v i r t i n u Bendruosius savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatus (pridedama).

2. P a v e d u:

2.1. Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – AAA), Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT) ir valstybinio gamtinio rezervato, valstybinio parko ar biosferos rezervato direkcijai (toliau – Direkcija) derinti savivaldybių aplinkos monitoringo programas;

2.2. Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos kontroliuoti savivaldybių aplinkos monitoringų programų vykdymą, monitoringo duomenų kokybę, taikomų metodų atitiktį teisės aktų reikalavimams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-621](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-06-29, i. k. 2018-10896

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. D1-436
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2007 m. liepos 3 d. įsakymo Nr. D1-380
redakcija)

BENDRIEJI SAVIVALDYBIŲ APLINKOS MONITORINGO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendrieji savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja savivaldybių aplinkos monitoringo programos turinį, jos rengimo, derinimo, vykdymo, savivaldybių aplinkos monitoringo kontrolės užtikrinimo ir informacijos teikimo tvarką.

2. Savivaldybių aplinkos monitoringas – aplinkos monitoringo sistemos dalis, apimanti savivaldybių lygiu joms priskirtose teritorijose vykdomus sistemingus gamtinės aplinkos bei jos komponentų būklės ir jų tarpusavio sąveikos stebėjimus, antropogeninio poveikio aplinkai vertinimą ir prognozes.

3. Nuostatai privalomi visiems savivaldybių aplinkos monitoringą vykdančioms bei kontrolę užtikrinantiems juridiniams ir fiziniams asmenims.

4. Šiuose Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatyme (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#); 2006, Nr. 57-2025) vartojamas sąvokas.

II. SAVIVALDYBĖS APLINKOS MONITORINGO PROGRAMA, JOS RENGIMAS IR VYKDYMAS

5. Savivaldybių aplinkos monitoringą organizuoja savivaldybės vykdomoji institucija.

6. Savivaldybių aplinkos monitoringas vykdomas pagal Nuostatų nustatyta tvarka parengtas, suderintas ir patvirtintas savivaldybių aplinkos monitoringo programas.

7. Savivaldybės aplinkos monitoringo programa (toliau – Programa) turi:

7.1. būti skirta aplinkos kokybei valdyti savivaldybės teritorijoje, kad atlikus stebėjimus būtų gauta išsamesnė, negu gaunama valstybinio aplinkos monitoringo metu, informacija apie savivaldybių teritorijų gamtinės aplinkos būklę, kuria remiantis būtų galima vertinti ir prognozuoti aplinkos pokyčius bei galimas pasekmes, rengti atitinkamas rekomendacijas, planuoti neigiamo poveikio mažinimo programas bei planus ir įgyvendinti jose numatytas priemones, teikti informaciją specialistams bei visuomenei;

7.2. apibrėžti savivaldybių aplinkos monitoringo apimtį;

7.3. remtis lėšų efektyvaus panaudojimo principu.

8. Programa rengiama 3-6 metams. Jei Programai parengti būtini papildomi aplinkos tyrimai ar esamos situacijos vertinimo rezultatai, tokie tyrimai ir vertinimas turi būti atlikti prieš rengiant Programą. Programas rengti turi teisę universitetai, mokslinių tyrimų institutai, kvalifikuoti ekspertai, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys, kurių veikla susijusi su fiziniais, biomedicinos ar aplinkos inžinerijos moksliniais tyrimais, aplinkos monitoringo programų rengimu ir vykdymu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

9. Programa skirstoma į dalis pagal gamtinės aplinkos sferas: aplinkos oras, vanduo (paviršinis, požeminis), dirvožemis, gyvoji gamta, kraštovaizdis. Atsižvelgiant į esamą situaciją konkrečioje savivaldybėje, Programa gali būti rengiama atskiroms gamtinės aplinkos sferoms (pvz., tik aplinkos orui ir vandeniui).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

10. Programoje turi būti nurodyta:

10.1. monitoringo tikslas, pagrindiniai uždaviniai, monitoringo poreikio pagrindimas;

10.2. monitoringo planas kiekvienai Programos daliai, kuriame nurodoma:

10.2.1. monitoringo objektai (pvz., aplinkos oras, upės, ežerai, gyvūnų ar augalų rūšys, žemės dangos klasės (žemės naudmenos), želdynai ir želdiniai, jūrinė pakrantė, smegduobės, pažeistos teritorijos, estetinę vertę turinčios panoramos ir pan.);

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

10.2.2. stebimi parametrai (pvz., meteorologiniai parametrai (temperatūra, vėjo greitis, vėjo kryptis, ir pan.), aplinkos kokybės parametrai (kietosios dalelės, lakieji organiniai junginiai, sunkieji metalai ir pan.), hidrocheminiai parametrai (N, NO₂, NO₃ ir pan.), rūšies gausumo parametrai (individue skaičius, porų skaičius ir pan.) ir t. t.), kraštovaizdžio struktūros vertinimo parametrai (žemės dangos klasių pokyčiai, kraštovaizdžio poliarizacijos laipsnis, įvairių žemės naudmenų santykių rodikliai ir pan.), kraštovaizdžio vizualinės struktūros vertinimo parametrai (vietovės vertikalioji ir horizontalioji sąskaida, vietovės uždarymas ar atvirumas, vizualinis talpumas ir pan.) ir matavimo vienetai;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

10.2.3. stebėjimų periodiškumas (nurodomas konkretus laikotarpis ar kartai per tam tikrą laikotarpį, pvz., 9 kartai per metus);

10.2.4. monitoringo vietų parinkimo principai ir pagrindimas;

10.2.5. monitoringo vietų skaičius ir jų išsidėstymo schema GIS pagrindu;

10.2.6. metodų bei procedūrų sąrašas su nuorodomis į atitinkamus teisės aktus, kuriuose yra įtvirtinti nurodyti metodai ir procedūros, o, jei tokių teisės aktų nėra, pateikiamos nuorodos į Lietuvos, Europos, tarptautinius standartus ar tarptautinių susitarimų reikalavimus;

10.2.7. atskiroms monitoringo dalims taikomi vertinimo kriterijai (pvz., dirvožemio monitoringo duomenys vertinami pagal geocheminio fono rodiklius ir pan.);

10.3. monitoringo duomenų bei ataskaitų (metinės ir galutinės ataskaitos, apimančios savivaldybių teritorijų gamtinės aplinkos būklės vertinimą, išvadas ir pasiūlymus dėl galimų neigiamo poveikio mažinimo priemonių) teikimo forma, terminai, monitoringo duomenų ir ataskaitų gavėjai.

11. Programa turi būti suderinta šių Nuostatų III skyriuje nustatyta tvarka. Suderintą Programą tvirtina savivaldybės taryba.

III. SAVIVALDYBĖS APLINKOS MONITORINGO PROGRAMOS DERINIMAS

12. Savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliota įstaiga Programą (spausdinto teksto ir įrašytą į magnetinę laikmeną) pateikia derinti AAA, LGT, kai programa apima požeminio vandens ir dirvožemio monitoringą, Direkcijai, kai Programa vykdoma valstybiniame gamtiniame rezervate, valstybiniame parke ar valstybiniame biosferos rezervate, taip pat kai Programa vykdoma nacionalinėje saugomoje teritorijoje ar „Natura 2000“ teritorijoje, kuri nepatenka į valstybinį gamtinį rezervatą, valstybinį parką ar valstybinį biosferos rezervatą, tačiau priskirta Direkcijai pagal Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos direktoriaus 2014 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. V-83 „Dėl nacionalinių saugomų teritorijų ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų priskyrimo saugomų teritorijų direkcijoms“ patvirtintą Nacionalinių saugomų teritorijų ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų priskyrimą saugomų teritorijų direkcijoms.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

13. Neteko galios nuo 2016-01-01

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

14. Neteko galios nuo 2016-01-01

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

15. Šių Nuostatų 12 punkte nurodytos institucijos ne vėliau kaip per 20 darbo dienų įvertina pateiktą Programą ir raštu pateikia pastabas savivaldybės vykdomajai institucijai arba jos įgaliotai įstaigai, teikusiai Programą derinti, arba raštu derina Programą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

16. AAA, LGT ar Direkcijos vadovo sprendimu, kai Programai vertinti reikalinga nepriklausomų specialistų ekspertizė, terminas, nurodytas šių Nuostatų 15 punkte, gali būti pratęstas, tačiau bendra Programos derinimo procedūra turi būti ne ilgesnė, kaip 3 mėnesiai nuo Programos gavimo AAA, LGT ar Direkcijoje dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

17. Savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliota įstaiga, gavusi pastabas ir pasiūlymus, Programą patikslina ir pateikia pakartotinai derinti šių Nuostatų nustatyta tvarka. Pakartotiniam derinimui pateikta Programa derinama šių Nuostatų 15–16 punktuose nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

18. Jei dėl pasikeitusios teisinės, ekonominės ar ekologinės situacijos ar kitų aplinkybių Programą būtina keisti, savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliota įstaiga pakeistą Programą teikia derinti šių Nuostatų nustatyta tvarka.

IV. SAVIVALDYBIŲ APLINKOS MONITORINGO KONTROLĖ

19. Programos vykdymą, monitoringo duomenų kokybę, taip pat ar taikomi metodai atitinka teisės aktus, kontroliuoja Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos (toliau – AAD).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

Nr. [D1-621](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-06-29, i. k. 2018-10896

20. AAD turi teisę iš savivaldybės vykdomosios institucijos ar jos įgaliotos įstaigos reikalauti papildomos informacijos, susijusios su Programos vykdymu ir reikalingos savivaldybių aplinkos monitoringo kontrolei užtikrinti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-621](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-06-29, i. k. 2018-10896

V. SAVIVALDYBIŲ APLINKOS MONITORINGO DUOMENŲ IR INFORMACIJOS KAUPIMAS, SAUGOJIMAS BEI PATEIKIMAS

21. Savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys renkami, kaupiami ir saugomi savivaldybių institucijų nustatyta tvarka.

22. Savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys ir ataskaitos yra nuolatinio saugojimo.

23. Savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys bei ataskaitos (metinės ir galutinės) turi būti skelbiamos savivaldybių interneto svetainėse.

24. Savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys bei ataskaitos (metinė ir galutinė) teikiami AAA ir kitoms Programoje nurodytoms institucijoms Programoje nustatytais terminais ir šia tvarka:

24.1. AAA aplinkos oro ir paviršinio vandens savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys teikiami naudojant informacinę sistemą „Aplinkos informacijos valdymo integruota kompiuterinė sistema“ (toliau – IS „AIVIKS“) arba duomenys teikiami Programoje nurodyta forma;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

24.2. kiti šių Nuostatų 24.1 punkte nenurodyti duomenys ir ataskaitos teikiami Programoje nurodyta forma.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

25. Savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys bei ataskaitos kitoms valstybės, savivaldybių institucijoms, mokslo įstaigoms, juridiniams ir fiziniams asmenims teikiama įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

26. Savivaldybių aplinkos monitoringo duomenys ir ataskaitos užsienio valstybėms ir tarptautinėms organizacijoms teikiama teisės aktų ir tarptautinių susitarimų nustatyta tvarka.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Atliekant savivaldybės teritorijos gamtinės aplinkos būklės vertinimą gali būti naudojami ir ūkio subjektų vykdomo aplinkos monitoringo duomenys.

28. Juridiniai ar fiziniai asmenys, pažeidę Nuostatų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-380](#), 2007-07-03, Žin., 2007, Nr. 76-3035 (2007-07-10), i. k. 107301MISAK00D1-380

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-380](#), 2007-07-03, Žin., 2007, Nr. 76-3035 (2007-07-10), i. k. 107301MISAK00D1-380

Dėl aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymo Nr. D1-436 "Dėl Bendrųjų savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-810](#), 2009-12-28, Žin., 2009, Nr. 159-7262 (2009-12-31), i. k. 109301MISAK00D1-810

Dėl aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymo Nr. D1-436 "Dėl Bendrųjų savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-338](#), 2012-04-23, Žin., 2012, Nr. 50-2492 (2012-04-28), i. k. 112301MISAK00D1-338

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymo Nr. D1-436 "Dėl Bendrųjų savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-129](#), 2014-02-11, paskelbta TAR 2014-02-12, i. k. 2014-01439

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymo Nr. D1-436 "Dėl Bendrųjų savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-864](#), 2015-11-30, paskelbta TAR 2015-12-01, i. k. 2015-19099

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymo Nr. D1-436 „Dėl Bendrųjų savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-621](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-06-29, i. k. 2018-10896

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymo Nr. D1-436 „Dėl Bendrųjų savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo